

RNDr. Ivana Jongepierová – 60 let

Ivana se narodila 8. června 1962 v Uherském Hradišti do rodiny významného lékaře ve Veselí nad Moravou, kterémuž místu zůstala celý dosavadní život věrná. Není úplně společenské zveřejňovat u дам data narození, avšak zveřejnění článku k významnému životnímu jubileu stejně alespoň rok narození tak jako tak prozradí. Co je ale důležitější, Ivaně by tento věk nikdo nehádal, takže vlastně o nic nejde. Její energie, nadšení pro věc a pestré aktivity nemají v žádném případě sestupnou tendenci. Skoro mi přijde, že změnou pracoviště v nedávné době ještě více ožila. Nejprve však některá životopisná data. Ivana vystudovala Přírodovědeckou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor Systematická biologie a ekologie, specializace botanika. Diplomovou práci Antropické vlivy v lučních porostech Bílých Karpat a rozšíření vstavačovitých vypracovala pod vedením Dr. V. Tlustáka. Tam složila v roce 1986 i rigorózní zkoušky. Po absolutoriu pracovala dva roky jako botanička v Krajském vlastivědném muzeu v Olomouci a poté až donedávna jako botanička na Správě CHKO Bílé Karpaty. Když se řekne Bílé Karpaty, v botanických kruzích se jistě každému jako první vybaví Ivana. Byla jednoznačně nejvýraznější osobností tamější Správy a nejspíš i celé CHKO. Se svým celoživotním partnerem Honzou

(Janem Wimem) Jongepierem, skvělým botanikem a mykologem, vytváří velmi akční tandem. V roce 2019 odešla na ústředí AOPK ČR do Prahy, do oddělení maloplošných zvláště chráněných území. Reviduje plány péče a managementy v rozmanitých chráněných územích v republice, k čemuž je velmi dobře vybavena odbornými znalostmi i dalšími zkušenostmi, včetně komunikačních schopností, a to i s laickou veřejností.

Ivana je od roku 1983 předsedkyní místní organizace Českého svazu ochránců přírody Bílé Karpaty ve Veselí nad Moravou. Od r. 1985 je členkou České botanické společnosti, od r. 2003 jejího hlavního výboru, kde zastává funkci hospodárky. Je rovněž členkou Slovenské botanické společnosti a Society for Ecological Restoration. V rámci CBS spolupřátala několik konferencí a spolueditovala následně sborníky (řada Materiály Zpráv České botanické společnosti).

Jejími hlavními zájmy jsou management a obnova travních ekosystémů, v čemž patří k předním odborníkům minimálně v rámci Evropy. Ivana v r. 1998 rozjela jeden z největších projektů obnovy luk v Evropě, do současné doby se jí podařilo obnovit regionální travní směsi více než 600 ha bělokarpatských luk, většinou na místech, kde byly mimořádně druhově bohaté louky za komunistické diktatury rozorány. Do projektu postupně zapojila místní zemědělce, spolupracovníky hlavně z místní organizace ČSOP a rovněž vědce nejen od nás, ale i z jiných zemí Evropy. V roce 2009 jsem s Ivanou založil téměř 250 trvalých ploch na loukách zatravněných jak regionální travní směsí, tak pro srovnání komerčními směsmi a spontánně, a k tomu referenční plochy na trvalých loukách. Od té doby tam moc rád jezdím i s dalšími svými kolegy a kolegyněmi, protože nejde jen o sběr dat a vědu v krásné krajině, ale i o legraci, kterou Ivana nikdy nezkaží a významně k ní přispívá. Nezanedbatelné jsou i místní produkty, které vhodně podtrhují příjemné tvůrčí prostředí, a kterými nás Ivana hojně zásobuje.

Ivana na jedné z obnovených luk v r. 2022. Foto K. Prach.

Ivana iniciovala řešení několika dalších projektů týkajících se zachrany krajových odrůd ovocných dřevin, monitoringu prováděného managementu aj. Spoluautorsky publikovala řadu článků v prestižních mezinárodních časopisech, kapitolách v knihách, editovala nebo spolueditovala řadu tuzemských knih, brožur a sborníků. Velmi dobře jsou přijímány knižní publikace Ekologická obnova v České republice I. a II. (Jongepierová et al. 2012, 2018), kde byla hlavní editorkou. Obě knihy vyšly i v anglické mutaci a tím se dostaly i do světa. Vědecké výsledky i praktické zkušenosti prezentovala na mnoha domácích i mezinárodních seminářích a konferencích, především na konferencích Society for Ecological Restoration. Ač se sama nepovažuje za vědce, při nahlédnutí do databáze vědeckých publikací Web of Science zjistíme pěkných 21 záznamů, asi 500 citací a dnes oblíbený H-index rovný 14. To například přesahuje požadavky na tato kritéria na docenty na našich předních univerzitách a neznám nikoho jiného se srovnatelnými parametry v naší ochraně přírody.

Přeji Ivaně, aby jí i nadále vydržel stávající entuziazmus, provázený často typickým smíchem, který se často nese nad obnovenými loukami (možná až na slovenskou stranu Bílých Karpat) a těším se, že budeme i nadále opakovat vždy po pěti letech analýzy našich trvalých ploch (pokud v tom budu limitován já, tak Ivana určitě ne).

Karel P r a c h

Vybrané publikace

- 1990** Tlusták V. & Jongepierová-Hlobilová I.: Orchideje Bílých Karpat. – Krajské vlastivědné muzeum, Olomouc, 127 p.
- 1994** Jongepierová I., Jongepier J. W. & Klimeš L.: Obnova druhově bohatých luk v Bílých Karpatech. – Příroda 1: 185–189.
- 1995** Jongepier J. W. & Jongepierová I.: The orchid flora of the White Carpathians. – Eurochis 7: 73–89.
- Klimeš L., Jongepier J. W. & Jongepierová I.: Variability in species richness and guild structure in two species-rich grasslands. – Folia Geobot. Phytotax. 30: 243–253.
- 1996** Jongepier J. W. & Jongepierová I.: Habitat management of orchid-rich meadows in the Czech Republic. – In: Anonymous, Planta Europa Proceedings, p. 151–156, Plant Life, London, UK.
- Jongepierová I.: *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br. subsp. *densiflora* (Wahl.) Camus v CHKO Bílé Karpaty. – Příroda 6: 61–68.
- Jongepierová I.: Stav botanického průzkumu v CHKO Bílé Karpaty. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 1: 8–11.
- Jongepierová I., Jongepier J. W., Bezděčka P., Wolf P., Kopeček F., Kuča P., Trachtulec V. & Hajduchová J.: Biosférická rezervace Bílé Karpaty. – In: Jeník J. [ed.], Biosférické rezervace České republiky, Příroda a lidé pod záštitou UNESCO, p. 17–40, Český národní komitét programu UNESCO Člověk a biosféra – MAB, Praha.
- 2000** Jongepierová I. & Jongepier J. W.: Botanický inventarizační průzkum nelesních chráněných území v CHKO Bílé Karpaty. Část 1. Okolí Strání a Březové. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 5: 52–75.
- Klimeš L., Jongepierová I. & Jongepier J. W.: The effect of mowing on a previously abandoned meadow: a ten-year experiment. – Příroda 17: 7–24.
- 2001** Klimeš L., Dančák M., Hájek M., Jongepierová I. & Kučera T.: Scale-dependent biases in species counts in a grassland. – J. Veg. Sci. 12: 699–704.
- 2002** Jongepierová I. & Jongepier J. W.: Návrhy chráněných území Stanislava Staňka. I. Nově ověřené a zaniklé lokality. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 7: 13–26.
- 2004** Jongepier J. W. & Jongepierová I.: Potvrzení výskytu *Ranunculus illyricus* v Bílých Karpatech. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 39: 393–395.

- Jongepierová I. & Jongepier J. W.: Botanický inventarizační průzkum nelesních chráněných území v CHKO Bílé Karpaty. Část 2. Okolí Horního Němčí. – Příroda 21: 15–37.
- Jongepierová I., Jongepier J. W. & Klimeš L.: Restoring grassland on arable land: an example of a fast spontaneous succession without weed-dominated stages. – Preslia 76: 361–369.
- 2005** Marhold K., Jongepierová I., Krahulcová A. & Kučera J.: Morphological and karyological differentiation of *Gymnadenia densiflora* and *G. conopsea* (Orchidaceae) in the Czech Republic and Slovakia. – Preslia 77: 159–176.
- 2006** Jongepier J. W. & Jongepierová I.: Komentovaný seznam cévnatých rostlin Bílých Karpat. – ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 108 p.
- Jongepierová I. & Poková H. [eds] (2006): Obnova travních porostů regionální směsí. Metodická příručka pro ochranu přírody a zemědělskou praxi. – ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 104 p.
- Jongepierová I. & Poková H.: Praktické a organizační aspekty při realizaci projektů obnovy druhově bohatých travních porostů (na příkladu Bílých Karpat). – In: Prach K. et al. [eds], Botanika a ekologie obnovy, Zprávy Čes. Bot. Společ., Materiály 21:73–87.
- 2007** Jongepierová I., Mitchley J. & Tzanopoulos J.: A field experiment to recreate species rich hay meadows using regional seed mixtures. – Biol. Cons. 139: 297–305.
- Jongepierová I., Němec J., Pechanec V. & Antonín V.: Bílé Karpaty. – In: Čerovský J., Podhajská Z. & Turoňová D. [eds], Botanicky významná území České republiky, p. 30–37, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- 2008** Jongepierová I. [ed.]: Louky Bílých Karpat. Grasslands of the White Carpathian Mountains. – ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 461 p.
- 2009** Jongepier J. W. & Jongepierová I.: The White Carpathian wild flower grasslands, Czech Republic. – In: Veen P., Jefferson R., de Smidt J. & van der Straaten J. [eds], Grasslands in Europe of High Nature Value, KNNV Publishing, Zeist, p. 186–195.
- Jongepierová I. & Jongepier J. W.: Návrhy chráněných území Stanislava Staňka. II. Vyhlášené lokality, zachovalé lokality nebo zaniklé lokality se zachovaným okolím. – Příroda 28: 203–224.
- Jongepierová I. [ed.]: Vliv oborního chovu spárkaté zvěře na PR Kútky. Sborník referátů z konference konané 30. září 2008 v Radějově. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 135 p.
- 2010** Klimeš L., Jongepierová I., Doležal J. & Klimešová J.: Restoration of a species-rich meadow on arable land by transferring meadow blocks. – App. Veg. Sci. 13: 403–411.
- 2012** Jongepierová I., Pešout P., Jongepier J. W. & Prach K. [eds]: Ecological restoration in the Czech Republic. – Nature Conservation Agency of the Czech Republic, Prague, 147 p.
- Jongepierová I., Pešout P., Jongepier J. W. & Prach K. [eds]: Ekologická obnova v České republice. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 147 p.
- Klimeš L., Hájek M., Mudrák O., Dančák M., Preislerova Z., Hájková P., Jongepierová I. & Klimešová J.: Effects of changes in management on resistance and resilience in three grassland communities. – App. Veg. Sci. 16: 640–649.
- Mitchley J., Jongepierová I. & Fajmon K.: The use of regional seed mixtures for the recreation of species-rich meadows in the White Carpathian Mountains: results of a ten-year experiment. – App. Veg. Sci. 15: 253–263.
- 2013** Prach K., Jongepierová I. & Řehouňková K.: Large-scale restoration of dry grasslands on ex-arable land using a regional seed mixture: establishment of target species. – Rest. Ecol. 21: 33–39.
- 2014** Jongepierová I. & Prach K.: Grassland restoration in the Czech Republic. – In: Kiehl K., Kirmer A., Shaw N. & Tischew S. [eds], Guidelines for native seed production and grassland restoration, p. 198–219, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne.
- Prach K., Jongepierová I., Řehouňková K. & Fajmon K.: Restoration of grasslands on ex-arable land using regional and commercial seed mixtures and spontaneous succession: Successional trajectories and changes in species richness. – Agricult. Ecosyst. Env. 182: 131–136.

- 2015** Johanidesová E., Fajmon K., Jongepierová I. & Prach K.: Spontaneous colonization of restored dry grasslands by target species: restoration proceeds beyond sowing regional seed mixtures. – *Grass and Forage Sci.* 70: 631–638.
- Jongepierová I., Prach K. & Ševčíková M.: Regionální směsi osiv a jejich problematika. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 50, Materiály 27: 41–50.
- Prach K., Fajmon K., Jongepierová I. & Řehouňková K.: Landscape context in colonization of restored dry grasslands by target species. – *App. Veg. Sci.* 18: 181–189.
- 2017** Bonari G., Fajmon K., Malenovský I., Zelený D., Holuša J., Jongepierová I., Kočárek P., Konvička O., Uříčář J. & Chytrý M.: Management of semi-natural grasslands benefiting both plant and insect diversity: the importance of heterogeneity and tradition. – *Agricult. Ecosyst. Env.* 246: 243–252.
- Mudrák O., Fajmon K., Jongepierová I. & Doležal J.: Restoring species-rich meadow by means of turf transplantation: long-term colonization of ex-arable land. – *App. Veg. Sci.* 20: 62–73.
- 2018** Jongepierová I., Pešout P. & Prach K. [eds]: *Ekologická obnova v České republice II.* – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 204 p.
- Mudrák O., Fajmon K., Jongepierová I. & Prach K.: Mass effects, clonality, and phenology but not seed traits predict species success in colonizing restored grasslands. – *Rest. Ecol.* 26: 489–496.
- 2019** Albert Á.-J., Mudrák O., Jongepierová I., Fajmon K., Frei I., Ševčíková M., Klimešová J. & Doležal J.: Grassland restoration on ex-arable land by transfer of brush-harvested propagules and green hay. – *Agricult. Ecosyst. Env.* 272: 74–82.
- Jongepierová I., Pešout P. & Prach K. [eds]: *Ecological restoration in the Czech Republic II.* – Nature Conservation Agency of the Czech Republic, Prague, 204 p.
- 2021** Prach K., Fajmon K., Řehouňková K. & Jongepierová I. (2021): Hierarchy of environmental factors driving restoration of dry grasslands: a multi-site analysis. – *App. Veg. Sci.* 24: e12576.